

คำถาม - คำตอบ
เรื่อง การยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR

17 พฤษภาคม 2567

1 ทำไมต้องยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR (Bangkok Interbank Offered Rate)¹

จากกรณีที่เกิดการบิดเบือนอัตราดอกเบี้ย LIBOR ในปี 2555 ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในประเทศต่าง ๆ มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานการจัดทำอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงแก่ผู้ร่วมตลาด สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะผู้กำกับดูแลอัตราดอกเบี้ย BIBOR (BIBOR administrator) ได้จัดทำ Code of Conduct² เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้กับธนาคารที่มีหน้าที่นำส่งข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ BIBOR (BIBOR contributors) อย่างไรก็ตาม อัตราดอกเบี้ย BIBOR ยังคงมีลักษณะเป็น quotation-based เนื่องจากธุรกรรมกู้ยืมที่เกิดขึ้นในตลาดเงินมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะใช้คำนวณและจัดทำอัตราดอกเบี้ยในลักษณะ transaction-based โดยเฉพาะธุรกรรมแบบมีระยะเวลา (term transaction) ส่งผลให้ยังมีความเสี่ยงที่อัตราดอกเบี้ย BIBOR จะไม่สะท้อนภาวะตลาดเงินตามอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่ดีควรจะเป็น นอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ย Thai Overnight Repurchase Rate³ (THOR) ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงที่พัฒนาขึ้นใหม่และเป็น transaction-based ได้รับความเชื่อถือจากผู้ร่วมตลาดทั้งสถาบันการเงินและลูกค้ากลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น โดยในปัจจุบัน มีการนำไปใช้อ้างอิงในธุรกรรมสินเชื่อและอนุพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนเป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงหลักในตลาดการเงินไทย ธปท. จึงเห็นควรให้ยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย BIBOR ตามกำหนดเวลาที่ประกาศ

2 การกำหนดเวลายุติการเผยแพร่ BIBOR มีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

ตามที่ ธปท. ได้เผยแพร่เอกสารสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น เรื่อง การยุติการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย BIBOR เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2567 นั้น มีข้อสรุปการกำหนดเวลาอย่างเป็นทางการ ดังนี้

1. ยุติการทำธุรกรรมใหม่อ้างอิง BIBOR หลังสิ้นปี 2568 เพื่อจำกัดปริมาณธุรกรรมอ้างอิงอัตราดอกเบี้ย BIBOR ไม่ให้เพิ่มขึ้น โดยยังคงมีการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ย BIBOR เพื่อใช้กับสัญญาค้างค้ำที่ยังไม่ครบกำหนด
2. ยุติการคำนวณและเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR หลังสิ้นปี 2570 ซึ่งสัญญาค้างค้ำกว่าร้อยละ 90 จะครบกำหนดไปแล้ว ขณะที่ผู้ร่วมตลาดมีเวลาเพียงพอในการทำความเข้าใจเตรียมความพร้อม ตลอดจนเปลี่ยนสัญญาค้างค้ำส่วนที่เหลืออยู่ไปใช้อัตราดอกเบี้ยอื่นทดแทน อีกทั้งไม่เป็นภาระแก่ BIBOR contributors จนเกินไป

¹ [Bangkok Interbank Offered Rate \(BIBOR\)](#)

² [BIBOR Code of Conduct](#)

³ [Thai Overnight Repurchase Rate \(THOR\)](#)

3 ในระหว่างที่ยังมีการเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยอ้างอิง BIBOR ธปท. จะยังกำกับดูแลเพื่อรักษามาตรฐานและความโปร่งใสในการจัดทำอัตราดอกเบี้ย BIBOR หรือไม่

เนื่องจากยังมีสัญญาคงค้างที่อ้างอิง BIBOR ธปท. จึงยังคงกำกับดูแลมาตรฐานและความโปร่งใสในการจัดทำอัตราดอกเบี้ย BIBOR อย่างต่อเนื่องจนถึงวันยุติการเผยแพร่ และ BIBOR Contributors ยังต้องนำเสนอข้อมูลเพื่อคำนวณ BIBOR และปฏิบัติตาม BIBOR Code of Conduct ต่อไปเช่นกัน

4 ธปท. มีคำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อรองรับการยุติการเผยแพร่ BIBOR อย่างไรบ้าง

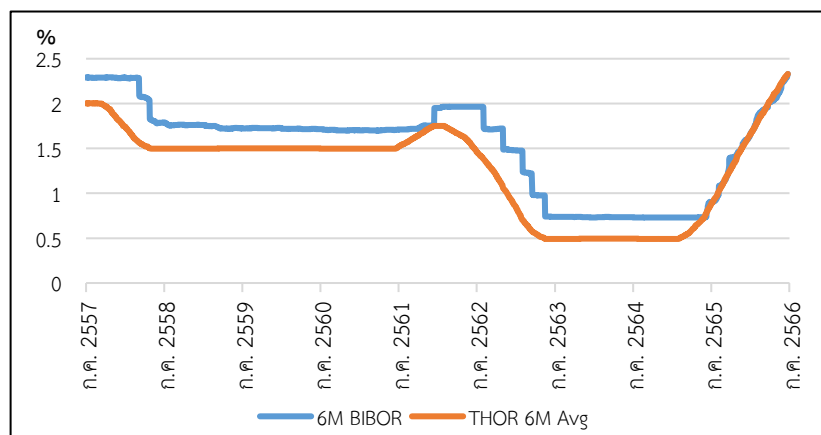
ผู้มีสัญญาคงค้างควรดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจและเตรียมระบบงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับตัวไปใช้อัตราดอกเบี้ยอื่น เช่น THOR โดยสามารถศึกษาวิธีการใช้งานและตัวอย่างทางเลือกได้จาก [THOR User's Guide](#)
 2. สำหรับผู้มีสัญญาที่จะครบกำหนดหลังสิ้นปี 2570 ควรติดต่อคู่สัญญาเพื่อเจรจาแก้ไขข้อความในสัญญา โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่จะอ้างอิงทดแทน BIBOR หลังวันยุติการเผยแพร่ ซึ่งคู่สัญญาควรเลือกอัตราดอกเบี้ยโดยคำนึงถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เหมาะสมตามความต้องการใช้งาน ทั้งนี้ หากผู้ร่วมตลาดมีหลายสัญญาควรคำนึงถึงภาระในการเจรจาที่อาจใช้เวลา และเตรียมการต่าง ๆ ล่วงหน้าเพื่อให้แน่ใจว่าจะดำเนินการปรับสัญญาและเตรียมระบบงานที่เกี่ยวข้องได้ทันการ
- อนึ่ง สัญญาคงค้างที่มีวันกำหนดอัตราดอกเบี้ยของงวดก่อนวันยุติการเผยแพร่ (โดยที่มีวันครบกำหนดชำระเงินหลังวันยุติการเผยแพร่) สามารถใช้อัตราดอกเบี้ย BIBOR ที่ทราบค่าตั้งแต่ต้นงวดเพื่อชำระดอกเบี้ยในวันสิ้นงวดได้ตามปกติ

5 ธปท. จะกำหนดค่าส่วนต่าง (spread adjustment) ระหว่าง BIBOR และอัตราดอกเบี้ยทดแทน เช่น THOR เพื่อใช้ปรับสัญญาคงค้างหรือไม่

ธปท. จะไม่เผยแพร่ spread adjustment ระหว่าง BIBOR และ THOR เนื่องจากส่วนต่าง (spread) ระหว่าง BIBOR และ THOR ในแต่ละช่วงเวลามีค่าไม่คงที่ ตามที่แสดงในรูปที่ 1 การกำหนดค่าคงที่เพื่อใช้ในการปรับสัญญาของผู้ร่วมตลาดทุกรายจึงอาจไม่เหมาะสม แต่ควรเป็นการเจรจา spread ระหว่างแต่ละคู่สัญญา

รูปที่ 1 ส่วนต่างระหว่าง 6M BIBOR และ THOR 6M Average

6 ในระหว่างที่ ธปท. ยังจัดทำและเผยแพร่ BIBOR จนถึงสิ้นปี 2570 ผู้ร่วมตลาดยังสามารถทำธุรกรรมใหม่อ้างอิง BIBOR ไปจนถึงวันยุติการเผยแพร่ได้หรือไม่

ธปท. ขอความร่วมมือผู้ร่วมตลาดไม่ทำธุรกรรมใหม่อ้างอิง BIBOR หลังสิ้นปี 2568 เป็นต้นไป เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมตลาดเตรียมความพร้อมในการใช้อัตราดอกเบี้ยอื่น และลดภาระของผู้ร่วมตลาดเองในการจัดการสัญญาคงค้าง

กรณีที่มีสัญญาที่ตกลงวงเงินไว้ล่วงหน้าแล้ว คู่สัญญายังสามารถเบิกเงินกู้จากวงเงินเดิมได้ อย่างไรก็ตาม ธปท. ขอเน้นย้ำถึงภาระที่คู่สัญญาต้องเจรจาแก้ไขสัญญาคงค้างที่ครบกำหนดหลังสิ้นปี 2570 และแนะนำให้เตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยนไปใช้อัตราดอกเบี้ยอื่นทดแทน

7 ธปท. จะจัดทำอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงใหม่ที่สามารถใช้งานได้เหมือน BIBOR เช่น อัตราดอกเบี้ย THOR แบบมีระยะเวลา (Term THOR) หรือไม่

แม้ ธปท. จะตระหนักถึงความต้องการของผู้ร่วมตลาดบางกลุ่มในการใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงแบบมีระยะเวลาที่มีลักษณะ forward-looking ซึ่งเผยแพร่โดยหน่วยงานกลางเหมือนอัตราดอกเบี้ย BIBOR แต่ธุรกรรมที่เกิดขึ้นในตลาดการเงินไทยยังไม่เอื้อให้สามารถจัดทำอัตราดอกเบี้ยที่มีลักษณะดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ธปท. จะติดตามพัฒนาการของตลาดการเงินไทย เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และความจำเป็นในการจัดทำอัตราดอกเบี้ย forward-looking term rate เช่น Term THOR ต่อไป

8 ธปท. มีคำแนะนำอย่างไรสำหรับธุรกรรมประเภทที่จำเป็นต้องรับรู้อัตราดอกเบี้ยต้นทุน

คู่สัญญาต้องเจรจาเลือกอัตราดอกเบี้ยโดยพิจารณาข้อดีและข้อจำกัดที่เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละคู่สัญญา โดยคุณลักษณะของอัตราดอกเบี้ยแต่ละตัวมีดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบลักษณะของอัตราดอกเบี้ยสกุลบาท

	รับรู้ต้นทุน	Forward-looking	มีการเผยแพร่ทั่วไป	จัดทำโดยหน่วยงานกลาง
BIBOR	✓	✓	✓	✓
Compounded THOR in-advance ⁴	✓	✗	✓	✓
THOR OIS rate	✓	✓	✗	✗

นอกจากนั้น ยังมีอัตราอ้างอิงอื่นที่จัดทำโดยแต่ละธนาคาร เช่น MLR/MOR/MRR, cost of fund, fixed deposit rate ซึ่งอาจมีปัจจัยเฉพาะของแต่ละธนาคารในการจัดทำ ผู้ร่วมตลาดจึงควรสอบถามธนาคารเพื่อทำความเข้าใจหากประสงค์จะเลือกใช้อัตราอ้างอิงดังกล่าว

⁴ เป็นวิธีหนึ่งในการใช้อัตราดอกเบี้ย THOR โดยจะอ้างอิงค่าเฉลี่ยเชิงซ้อน (compound average) ของ THOR ในงวดก่อนหน้าสำหรับการคำนวณดอกเบี้ยจ่ายในงวดปัจจุบัน ซึ่งคู่สัญญาสามารถตกลงคำนวณอัตราดอกเบี้ยเอง (self-compounded THOR) หรือสามารถอ้างอิงจาก [THOR Average](#) ที่จัดทำและเผยแพร่โดย ธปท. ได้